

Bruselj, 12.1.2018
COM(2018) 15 final

SPOROČILO KOMISIJE SVETU

v skladu s členom 395 Direktive Sveta 2006/112/ES

1. OZADJE

V skladu s členom 395 Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: direktiva o DDV) lahko Svet na predlog Komisije soglasno dovoli kateri koli državi članici, da uvede posebne ukrepe, ki odstopajo od določb te direktive, za poenostavitev postopka obračunavanja davka ali za preprečevanje nekaterih vrst davčnih utaj ali izogibanja davkom. Ker ta postopek določa odstopanje od splošnih načel DDV v skladu s stalno sodno prakso Sodišča Evropske unije, bi morala biti takšna odstopanja sorazmerna in po obsegu omejena.

Latvija je z dopisom, ki ga je Komisija evidentirala 18. septembra 2017, zahtevala dovoljenje za uporabo ukrepa, ki odstopa od člena 193 direktive o DDV. V skladu s členom 395(2) direktive o DDV je Komisija z dopisom z dne 27. oktobra 2017 o zahtevi Latvije obvestila druge države članice. Z dopisom z dne 31. oktobra 2017 je Latvijo uradno obvestila, da razpolaga z vsemi informacijami, potrebnimi za oceno zahteve.

Praviloma je oseba, ki je zavezana k plačilu DDV davčnim organom v skladu s členom 193 direktive o DDV, davčni zavezanec, ki dobavlja blago. Namen odstopanja, ki ga je zahtevala Latvija, je naložiti navedeno obveznost na davčnega zavezanca, ki se mu dobavi blago ali opravi storitev (tako imenovani mehanizem obrnjene davčne obveznosti), za posebne proizvode, in sicer potrošniško elektroniko in gospodinjske aparate. Namen zahtevanega odstopanja je boj proti goljufijam.

2. OBRNJENA DAVČNA OBVEZNOST

Oseba, ki je v skladu s členom 193 direktive o DDV dolžna plačati DDV, je davčni zavezanec, ki dobavlja blago ali opravlja storitev. Namen mehanizma obrnjene davčne obveznosti je prenos navedene obveznosti na davčnega zavezanca, ki se mu dobavi blago ali opravi storitev.

Do goljufije neplačujočega gospodarskega subjekta pride, ko trgovci prodajo blago ali opravijo storitev, svojim strankam zaračunajo DDV, nato pa izginejo, ne da bi pobrani DDV izplačali davčnim organom. V najskerajnejših primerih takšne davčne utaje so isto blago ali storitve prek sistema „vrtljaka“ (ki vključuje blago ali storitve, ki se prodajajo med državami članicami) večkrat dobavljene brez plačila DDV davčnim organom, hkrati pa stranke odbijejo DDV, ki so ga plačale dobavitelju. Z določitvijo osebe, ki se ji dobavi blago ali opravi storitev, za zavezanko za plačilo DDV domači mehanizem obrnjene davčne obveznosti v takšnih primerih odpravlja možnost navedene vrste davčnih utaj.

3. ZAHTEVA

Latvija zahteva, da ji Svet v skladu s členom 395 direktive o DDV na predlog Komisije dovoli, da uporablja posebni ukrep, ki odstopa od člena 193 direktive o DDV, za uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti za potrošniško elektroniko in gospodinjske aparate.

Latvija je zaradi pojavljanja goljufij uvedla mehanizem obrnjene davčne obveznosti za sektor mobilnih telefonov, naprav z integriranimi vezji, tablic in prenosnih

računalnikov. V skladu z njenimi navedbami so se zaradi tega v tem sektorju zmanjšale goljufije na področju DDV, vendar so se hkrati preusmerile na dobavo potrošniške elektronike in gospodinjskih aparatov. Latvija navaja, da obstaja veliko tveganje goljufije zaradi narave proizvodov, ki so običajno majhni in imajo veliko vrednost.

Pri zadevni goljufiji davčni zavezanec, registriran za namene DDV, prijavi fiktivno transakcijo, za katero se plača DDV v državni proračun. Ta trgovec nato izgine, ne da bi plačal DDV v državni proračun.

Z določitvijo osebe, ki se ji dobavi blago ali opravi storitev, za zavezanko za plačilo DDV se želi Latvija boriti proti goljufijam v sektorju potrošniške elektronike in gospodinjskih aparatov. Iz zahteve je razvidno, da Latvija načrtuje uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti za dobavo tega blaga od 1. januarja 2018, kar potrjuje tudi dopis, ki ga je Komisiji poslala 12. oktobra 2017.

4. STALIŠČE KOMISIJE

Ko Komisija prejme zahteve v skladu s členom 395, jih preuči, da bi zagotovila izpolnjevanje osnovnih pogojev za njihovo odobritev, tj. da predlagani posebni ukrep poenostavlja postopke za davčne zavezance in/ali davčno upravo oziroma da predlog preprečuje nekatere vrste davčnih utaj ali izogibanja davkom. V tem okviru vedno sprejme omejen in previden pristop, da bi zagotovila, da odstopanja ne ogrozijo delovanja splošnega sistema DDV, so omejena v obsegu, potrebna in sorazmerna.

Vsako odstopanje od sistema razdrobljenih plačil je lahko tako le zadnja možnost in ukrep v sili ter mora zagotavljati jamstva glede nujnosti in izredne narave odobrenega odstopanja.

Zato je treba opozoriti, da Komisija v svoji politični usmeritvi odstopanja glede mehanizma obrnjene davčne obveznosti dopušča le, če hkrati zadevno blago ne more doseči končne potrošnje, če se šibek davkoplačevalec nadomesti z bolj zanesljivim in če ni tveganja za goljufije, usmerjene na maloprodajno raven ali v druge države članice, ki ne uporabljajo tega mehanizma.

Najprej je treba opozoriti, da so lahko zadevni proizvodi namenjeni za zasebno potrošnjo, kar pomeni tveganje, da se goljufija premakne navzdol v dobavni verigi, s čimer bi bil lahko nadzor še težji. Prenos celotne obveznosti iz naslova DDV na zadnji člen v verigi bi tako še povečal tveganja. Obstaja tudi tveganje, da bi se goljufije preusmerile v druge države članice ali druge sektorje. Latvija namreč trdi, da so se goljufije v zadevnem sektorju pojavile zaradi uvedbe mehanizma obrnjene davčne obveznosti v sosednjih sektorjih mobilnih telefonov, naprav z integriranimi vezji, tablic in prenosnih računalnikov.

Poleg tega odstopanje v nobenem primeru ni dolgoročna rešitev, prav tako pa ne nadomešča ustreznih nadzornih ukrepov za sektor in za davčne zavezance. Latvija je v svoji zahtevi navedla, da velja širok razpon nadzornih ukrepov za preprečevanje goljufij na področju DDV, ni pa pokazala, zakaj ti nadzorni ukrepi ne zadostujejo za preprečevanje goljufij pri potrošniški elektroniki in gospodinjskih aparatih. Prav tako ni konkretno navedla, kateri ukrepi so bili ali bodo sprejeti za boj proti goljufijam v sektorju potrošniške elektronike in gospodinjskih aparatov.

V končni fazi je Komisija na podlagi navedenega zavrnila več zahtev za odstopanje za uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti. V zvezi s tem se sklicuje na svoja sporočila o sektorju prašičereje in živalske krme (COM(2013) 148 z dne 19. marca 2013 – v odgovor na zahtevo Madžarske), sektorju sladkorja (COM(2014) 229 z dne 22. aprila 2014 – v odgovor na zahtevo Madžarske), dragih kamnih (COM(2014) 623 z dne 10. oktobra 2014 – zahteva Estonije) in sektorju mesa (COM(2017) 24 final z dne 19. januarja 2017 – zahteva Slovaške).

Ob upoštevanju navedenega je Komisija sklenila, da bi odstopanje, ki bi omogočalo uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti v sektorju potrošniške elektronike in gospodinjskih aparatov, lahko negativno vplivalo na goljufije na maloprodajni ravni in druge države članice. Zato se ne zdi ustrezna rešitev za boj proti goljufijam v tem sektorju.

Rešitev bi bilo treba najti na širši ravni, ki bi vključevala ustrezne nadzorne ukrepe. Komisija je Latviji pripravljena zagotoviti potrebno pomoč pri boju proti goljufijam na področju DDV.

5. ZAKLJUČEK

Na podlagi navedenega Komisija nasprotuje zahtevi Latvije.